

ADVIES

Aan:	algemene raad
Van:	Wetgevingsadviescommissie familie- en jeugdrecht
Datum:	17 maart 2026
Betreft:	Wet afbouw interlandelijke adoptie en vereenvoudiging identiteitsherstel

Samenvatting wetsvoorstel

Het wetsvoorstel strekt tot de gefaseerde afbouw en definitieve beëindiging van interlandelijke adoptie in Nederland. Aanleiding hiervoor vormt het rapport van de Commissie Joustra (2021), waaruit blijkt dat bij interlandelijke adopties in het verleden structurele en ernstige misstanden hebben plaatsgevonden en dat het systeem kwetsbaarheden kent die ook met aanvullende waarborgen niet volledig kunnen worden uitgesloten. Tevens is het maatschappelijke perspectief verschoven: kinderen worden in beginsel geacht beter op te groeien in hun eigen land, regio en cultuur.

De afbouw vindt plaats binnen een overgangstermijn van zes jaar met overgangsrecht voor lopende procedures. Adoptieprocedures waarin vóór 1 mei 2030 een matchingsvoorstel is ingediend kunnen worden afgerond. Daarna vervallen de vergunningen van bemiddelingsorganisaties definitief. Voor biologische broertjes en zusjes van reeds geadopteerde kinderen geldt een beperkte uitzonderingsregeling.

Naast de beëindiging van interlandelijke adoptie bevat het wetsvoorstel aanvullende maatregelen ter versterking van de positie van geadopteerden. Adoptiedossiers worden zoveel mogelijk centraal bewaard bij het Nationaal Archief. Hiermee wordt duurzame archivering, betere vindbaarheid en toegankelijkheid gewaarborgd. Het recht op inzage in herkomst- en afstammingsinformatie wordt erkend als een zwaarwegend belang waarbij privacybescherming van derden in acht moet worden genomen.

Verder wordt adoptie van meerderjarigen onder bijzondere omstandigheden wettelijk mogelijk gemaakt. De termijn waarbinnen een adoptie kan worden herroepen komt te vervallen.

Ten laatste introduceert het wetsvoorstel een laagdrempeligere en meer geïntegreerde procedure voor wijziging van voor- en geslachtsnaam en voor andere vormen van identiteitsherstel. Hiermee wordt beoogd geadopteerden – en ook anderen met een vergelijkbare behoefte – beter in staat te stellen hun juridische identiteit in overeenstemming te brengen met hun persoonlijke identiteit.

Conclusie

Het wetsvoorstel beoogt aldus enerzijds het systeem van interlandelijke adoptie zorgvuldig te beëindigen en anderzijds de rechtspositie en ondersteuning van (interlandelijk en binnenlands) geadopteerden structureel te versterken, met bijzondere aandacht voor identiteitsherstel en toegang tot afstammingsinformatie. Het wetsvoorstel verdient, zoals in dit advies uiteengezet, op enkele punten aanpassing en aanvulling om de waarborgen en de belangen van alle betrokkenen afdoende te versterken en te beschermen.

Kernpunten

- De commissie vindt het begrijpelijk dat de wetgever zich afvraagt of het in stand houden van een volledig gereguleerd en internationaal ingebed stelsel van interlandelijke adoptie nog proportioneel is, gelet op de geringe aantal interlandelijke adopties per jaar en gelet op de kosten.
- Het wetsvoorstel bevat een overgangsregeling voor de al lopende procedures. De commissie acht het van belang dat expliciet wordt uiteengezet waarom voor deze specifieke afbakening en termijnen is gekozen in het licht van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel.
- In de toelichting wordt onvoldoende aandacht besteed aan de argumenten tegen een algeheel adoptieverbod. Daarbij lijkt weinig aandacht te zijn besteed aan het feit dat de Nederlandse samenleving in toenemende mate multicultureel is geworden. Het is in dat verband opvallend dat vooral de rechtse fracties van de Tweede Kamer de motie voor een verbod op interlandelijke adoptie hebben gesteund. Dat roept de vraag op of de wens voor een dergelijk verbod vooral voortkomt uit overwegingen rond het immigratiebeleid en minder uit de in de concept Memorie van Toelichting genoemde argumenten over kindbescherming en zorgvuldigheid.
- De commissie is van mening dat de rechter ruimte geboden dient te krijgen om per geval een zorgvuldige en op de concrete omstandigheden toegespitste belangenafweging te maken voor situaties waarin niet volledig aan het vijfjarencriterium wordt voldaan bij de adoptie van meerderjarigen. Gepleit wordt voor een verandering van het voorstel naar: adoptie van een meerderjarig kind is “in ieder geval” mogelijk indien het kind gedurende zijn minderjarigheid ten minste vijf jaren is opgevoed.
- Bij de wijziging van het artikel over de herroeping van een adoptie is de voorwaarde dat de geadopteerde meerderjarig moet zijn komen te vervallen. Dit kan ertoe leiden dat een geadopteerde minderjarige bij de herroeping van een adoptie het Nederlanderschap verliest, hetgeen een ongewenst gevolg is.
- Ten slotte is de commissie van mening dat de huidige, ruimere opvattingen over identiteitsherstel bij naamswijziging ook in de Rijkswet op het Nederlanderschap tot uitdrukking kunnen komen. Zonder nadere motivering valt niet in te zien waarom bij naturalisatie nog steeds een striktere benadering zou moeten worden gehanteerd. Het betreft hier immers nieuwe Nederlanders voor wie een naamswijziging de integratie van deze groep ten goede komt.

Consultatieadvies

Het wetsvoorstel omvat drie onderdelen:

- i) de beëindiging van het stelsel van interlandelijke adoptie,
- ii) de versterking van de positie van geadopteerden,
- iii) de vereenvoudiging van het herstel van identiteit.

Deze onderdelen beogen een herijking van het adoptie- en afstammingsrecht en raken aan de kernwaarden van het Nederlandse familierecht, aan het door artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens beschermde recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven, alsmede aan de in artikelen 7 en 8 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind neergelegde waarborgen met betrekking tot identiteit en afstamming.

De commissie adviseert positief over dit wetsvoorstel, maar plaatst enkele kritische kanttekeningen ter verbetering. Hieronder wordt toegelicht op welke gronden deze kanttekeningen zijn geplaatst.

j) Verbod op interlandelijke adoptie

De commissie constateert dat het aantal interlandelijke adopties in de praktijk inmiddels zeer beperkt is. In 1981 werd het hoogste aantal in het buitenland geboren en ter adoptie opgenomen kinderen geregistreerd, te weten 1.682. Vanaf 2006 is sprake van een gestage daling: van 842 in 2006, naar 214 in 2016, en uiteindelijk 49 in 2024.¹ In een brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van 9 februari 2026 staat dat in 2025 zich een ‘beperkt aantal personen’ bij de Centrale Autoriteit heeft gemeld om zich in te schrijven voor een interlandelijke adoptie. Van hen hebben 14 aanvragers de aanvraag doorgezet.²

Nu het gebruik van dit wettelijke stelsel aanzienlijk is teruggelopen, kan de commissie zich voorstellen dat de wetgever besluit tot beëindiging van dit, in verhouding tot het geringe aantal aspirant adoptiefouders, zeer kostbare systeem.

De commissie vindt het echter opvallend dat in de toelichting slechts beperkt aandacht wordt besteed aan de argumenten tegen een algeheel interlandelijk adoptieverbod. Een zorgvuldige belangenafweging vereist dat ook deze perspectieven expliciet worden meegewogen.

Er wordt bijvoorbeeld gewicht toegekend aan het uitgangspunt dat een kind bij voorkeur in het land van herkomst opgroeit, mede vanwege mogelijke identiteits- en psychische problematiek bij het opgroeien in een andere cultuur. Hoewel dergelijke problematiek zich kan voordoen en serieuze aandacht verdient, krijgt dit uitgangspunt in het wetsvoorstel een sterk absoluut karakter. In andere situaties, zoals bij emigratie met de biologische ouders, wordt het opgroeien in een ander land niet als zodanig problematisch beschouwd. Dat verschil in benadering vraagt om een nadere motivering. Tegen de achtergrond van de hedendaagse erkenning van diverse gezinsvormen rijst de vraag waarom bij interlandelijke adoptie etniciteit, cultuur en land van herkomst een zodanig doorslaggevend criterium vormen dat dit een categorisch verbod kan dragen.³

Daarbij verdient aandacht dat wij leven in een steeds multicultureler wordende samenleving en dat er een duidelijke verschuiving zichtbaar is naar de wens om interlandelijke adopties in familieverband toe te staan. Het gaat daarbij om situaties waarin de in Nederland woonachtige adoptiefouders bloedverwanten van het kind zijn of dezelfde culturele achtergrond hebben. Ook voor deze groep wordt interlandelijke adoptie met dit voorstel onmogelijk gemaakt. Deze zienswijze is tot op heden onvoldoende betrokken in het licht van de veranderende zienswijze op interlandelijke adoptie. De specifieke voorzieningen in de vreemdelingenwetgeving voor geadopteerden zullen eveneens vervallen zodra het interlandelijk adoptieverbod in werking treedt. Artikel 3.26 van het Vreemdelingenbesluit komt te vervallen. In dat geval resteert artikel 3.28 van het Vreemdelingenbesluit, waarin de mogelijkheid is opgenomen om een buitenlands pleegkind in een gezin op te nemen, maar deze voorziening blijkt in de praktijk een dode letter te zijn. Ter

¹ Zie de cijfers van het CBS (<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/80496ned>) en p. 4, noot 6 van de concept-MvT bij de Wet afbouw interlandelijke adoptie en vereenvoudiging identiteitsherstel.

² Zie Voortgangsbrief interlandelijke adoptie d.d. 9 februari 2026, pagina 2, <https://open.overheid.nl/documenten/e73187c6-1ec9-44a9-adbc-82bd418c2175/file>

³ <https://www.socialevraagstukken.nl/stoppen-met-interlandelijke-adoptie-is-overwinning-moreel-absolutisme/>.

illustratie wordt verwezen naar het voorbeeld dat is opgenomen in het artikel, zoals vermeld in de noot.⁴

De motie van het kamerlid Van Nispen (SP), waarin wordt verzocht om te komen tot een nieuw plan waarmee interlandelijke adoptie wordt afgebouwd, is op 16 april 2024 aangenomen met een meerderheid van 83 stemmen vóór en 67 stemmen tegen. De voorstemmers bestonden uit leden van de PVV, VVD, BBB, SP, ChristenUnie, FVD, PvdD en JA21. Tegen de motie stemden de fracties van GroenLinks-PvdA, NSC, D66, CDA, DENK, SGP en Volt.⁵

De commissie vindt het opmerkelijk dat met name de rechtse, immigratie kritische fracties van de Tweede Kamer de motie hebben ondersteund. Dit roept de vraag op in hoeverre de wens tot een algeheel verbod op interlandelijke adoptie primair is ingegeven door overwegingen die verband houden met het immigratiebeleid in plaats van door de in het concept Memorie van Toelichting vermelde adoptie specifieke kindbeschermings- en zorgvuldigheidsargumenten.

Het wetsvoorstel bevat een overgangsregeling voor de al lopende procedures. De commissie acht het van belang dat expliciet wordt uiteengezet waarom voor deze specifieke afbakening en termijnen is gekozen in het licht van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel.

ii) De versterking van de positie van geadopteerden

De introductie tot een wettelijke grondslag voor adoptie van meerderjarigen wordt door de commissie positief ontvangen. In dit verband wijst de commissie naar een blog die recent is geschreven door twee commissieleden en gepubliceerd zal worden door Defence for Children Nederland. Met de nieuwe grondslag wordt een einde gemaakt aan de situatie waarin de rechtsontwikkeling grotendeels via rechtspraak plaatsvindt en waarin de rechtspositie van betrokkenen afhankelijk is van wisselende rechterlijke oordelen.

Het voorstel kiest voor een objectieve afbakening door in het nieuwe artikel 1:228a BW te bepalen dat adoptie van een meerderjarige mogelijk is indien het kind tijdens minderjarigheid ten minste vijf jaren door zijn verzorgers in gezinsverband is verzorgd en opgevoed. De commissie plaatst hierbij een kritische kanttekening. Het wetsvoorstel biedt weinig tot geen ruimte voor situaties waarin niet volledig aan het vijfjarencriterium wordt voldaan.

Ter illustratie wordt verwezen naar het arrest van de Hoge Raad van 30 juni 2000 (ECLI:NL:HR:2000:AA6339) en, als voorbeeld, naar een uitspraak van de Rechtbank Rotterdam van 6 december 2024 (ECLI:NL:RBROT:2024:12956) waarin het adoptieverbod voor volwassenen strikt wordt toegepast. Uit deze rechtspraak volgt dat de rechter grote terughoudendheid betracht bij het buiten toepassing laten van een wettelijke termijn op grond van artikel 8 EVRM. De rechterlijke macht acht het primair aan de wetgever om, waar het gaat om de toepassing van een wettelijke termijn, expliciet ruimte te creëren voor uitzonderingsgevallen. Daarmee blijft voor een deel van de doelgroep de bestaande rechtsonzekerheid voortbestaan.

⁴ Zie adoptiemagazine juli 2017: "Adoptie van buitenlands kind door familie in Nederland",

https://www.everaert.nl/wp-content/uploads/2023/11/VK_1706_Adoptie_door_familie_in_Nederland_AdoptieMAG_2.pdf.

⁵ Zie stemmingsuitslag motie van het lid Van Nispen:

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2024Z06317&did=2024D14583>

Wetstechnisch stelt de commissie hierom de volgende wijziging voor van artikel 1:228a:

“In afwijking van artikel 228, eerste lid, onder a, is adoptie van een meerderjarig kind “in ieder geval” mogelijk indien het kind gedurende de minderjarigheid tenminste vijf jaren uitsluitend door de adoptant, of door de adoptant en diens echtgenoot, geregistreerde partner of levensgezel, als behorende tot het gezin is verzorgd en opgevoed.”

Met deze aanvulling wordt ruimte aan de rechter gegeven om een op het geval toegespitste individuele belangenafweging te maken.

Hiernaast staat de commissie stil bij de zeer beperkte termijn die wordt gegeven om een adoptie te herroepen. Ex artikel 1:229 BW verbreekt adoptie de familierechtelijke betrekkingen met de oorspronkelijke ouder(s) en schept zij nieuwe banden met de adoptiefouders(s). De herroepingsmogelijkheid van artikel 1:231 BW vormt daarop een uitzondering. Artikel 1:231, tweede lid, BW bepaalt dat een herroepingsverzoek alleen kan worden toegewezen indien de herroeping in het kennelijk belang van de geadopteerde is, de rechter hiervan overtuigd is, en het verzoek is ingediend niet eerder dan twee jaren en niet later dan vijf jaren nadat de geadopteerde meerderjarig is geworden. Dit betekent dat de geadopteerde een termijn van drie jaar heeft om zijn adoptie te kunnen herroepen, te rekenen vanaf het bereiken van de leeftijd van 20 jaar en uiterlijk tot het moment waarop hij de leeftijd van 23 jaar bereikt.

De praktijk wijst uit dat geadopteerden veelal op latere leeftijd overgaan tot het indienen van een verzoek tot herroeping van de adoptie. Loyaliteitsgevoelens jegens de adoptiefouders kunnen daarbij een rol spelen. Niet zelden ervaart een geadopteerde pas na het overlijden van (één van) de adoptiefouders de ruimte om een dergelijk verzoek in te dienen. Daarnaast is in de rechtspraak aan de orde geweest dat een geadopteerde vaak pas op latere leeftijd het psychologisch besef ontwikkelt van de impact van de adoptie.⁶ Een jongvolwassene komt doorgaans redelijkerwijs nog niet toe aan het maken van een dergelijke zeer ingrijpende keuze.⁷

Blijkens de wetsgeschiedenis van artikel 1:231, tweede lid, BW was in het oorspronkelijke ontwerp van de Adoptiewet geen mogelijkheid tot herroeping opgenomen. In een later stadium is alsnog een herroepingsmogelijkheid geïntroduceerd, aanvankelijk met een termijn van één jaar, die vervolgens is verruimd tot drie jaar.

De wetgever heeft destijds gemotiveerd dat aan de herroeping van adoptie een termijn dient te worden verbonden, teneinde te voorkomen dat louter materiële of zelfs onedele motieven een rol zouden spelen. Tevens werd beoogd te verhinderen dat de geadopteerde de mogelijkheid tot herroeping als drukmiddel jegens de adoptiefouders zou aanwenden om bepaalde verlangens ingewilligd te krijgen. Daarnaast strekte deze termijn ertoe te voorkomen dat de rechtspositie van de echtgeno(o)t(e) en de kinderen, die eveneens in familierechtelijke betrekking tot de adoptiefouders staan, in onevenredige mate afhankelijk zou worden van de handelingen van de geadopteerde.⁸

⁶ Prof. mr. dr. I. Sumner, ‘Herroeping van adopties vanuit nationaal en internationaal perspectief’, *FJR* 2025/36, p. 202.

⁷ Zie <https://fiom.nl/adoptie/adoptieouders/niet-meer-geadopteerd>, Rechtbank Gelderland, 2 augustus 2020 ECLI:N:RBGEL:2019:6349, Rechtbank Zeeland-West Brabant 4 december 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:8536

⁸ Prof. mr. dr. I. Sumner, ‘Herroeping van adopties vanuit nationaal en internationaal perspectief’, *FJR* 2025/36, p. 202, onder verwijzing naar Rechtbank 's- Hertogenbosch 10 juni 2008, ECLI:NL:RBSHE:2008:BN6040.

In de loop der jaren heeft zich evenwel een verschuiving voorgedaan van een benadering die primair was gericht op bescherming van de adoptiefouders naar een benadering waarin de bescherming van de geadopteerde centraal is komen te staan, waarbij in 2010 een duidelijk kantelpunt werd bereikt. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelde in 2010 dat bij de beoordeling van een verzoek tot herroeping van adoptie het belang van het kind voorop dient te staan (EHRM 20 mei 2010, Kurochin tegen Oekraïne, zaaknr. 42276/08). In de literatuur is om die reden herhaaldelijk gepleit voor verruiming van de wettelijke herroepingstermijn.

In het huidige wetsvoorstel wordt ook het herstel van identiteit centraal gesteld. In dat licht verdient de herroepingsregeling van artikel 1:231 BW aanpassing overeenkomstig de thans geldende gezichtspunten. Een vaste termijn waarbinnen herroeping dient te worden verzocht, sluit in de praktijk niet langer meer aan bij het gegeven dat identiteitsvragen zich op latere leeftijd kunnen manifesteren dan in de jongvolwassen fase.

De commissie staat derhalve positief tegenover het vervallen van de vijfjaarstermijn. Aldus zou meer ruimte ontstaan voor een beoordeling aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval, het belang van de geadopteerde en de redelijkheid van het verzoek, in plaats van een strikte, tijdgebonden begrenzing.

Het vervallen van de familierechtelijke betrekking met de adoptiefouder(s) aan wie de geadopteerde het Nederlanderschap heeft ontleend, leidt bij een meerderjarige niet tot verlies van het Nederlanderschap, maar bij een minderjarige wel. De leeftijdsgrens is in het nieuwe tweede lid van artikel 231 komen te vervallen. Ter bescherming van de geadopteerde tegen het ongewenste gevolg van verlies van het Nederlanderschap adviseert de commissie het artikellid als volgt te wijzigen:

“Het verzoek kan alleen worden toegewezen, indien de geadopteerde meerderjarig is, de herroeping in het kennelijk belang van de geadopteerde is en de rechter overtuigd is van de redelijkheid van de herroeping.”

De commissie adviseert artikel 1:232 BW in stand te laten. Dit artikel bepaalt dat de herroeping geen terugwerkende kracht heeft, waardoor de meerderjarige geadopteerde wordt beschermd tegen het verlies van het Nederlanderschap.

iii) De vereenvoudiging van identiteitsherstel

De commissie steunt het uitgangspunt van het wetsvoorstel om procedures inzake identiteitsherstel en naamswijziging toegankelijker, efficiënter en minder (financieel) belastend te maken voor de burger.

Het wetsvoorstel brengt op dit punt met zich mee dat bij een voornaamswijziging geen verplichte procesvertegenwoordiging door een advocaat meer nodig is die thans nog bij de rechtbank moeten worden ingediend. Hierdoor zal de rol van advocaten in deze fase voornamelijk een adviserend karakter krijgen in plaats van een procederende rol.

Tegelijkertijd constateert de commissie dat op enkele aandachtspunten in het voorstel nog onvoldoende is ingegaan. Zij acht het van belang dat deze punten in de verdere uitwerking en behandeling van het wetsvoorstel nadrukkelijk worden betrokken.

De commissie constateert dat de in het onderhavige wetsvoorstel voorgestelde versoepeling vooralsnog geen expliciete doorwerking lijkt te hebben in de nationaliteitswetgeving. De toelichting gaat immers niet in op de vraag of, en zo ja op welke wijze, de voorgestelde wijzigingen eveneens binnen de naturalisatieprocedure toepassing kunnen vinden. Indien dat niet wordt beoogd, acht de commissie een nadere motivering voor het handhaven van twee gescheiden trajecten geboden. Indien wel wordt beoogd dat de voorgestelde verruiming ook binnen de naturalisatieprocedure effect sorteert, adviseert de commissie te verduidelijken op welke wijze cumulatie van procedures wordt voorkomen en hoe de onderlinge afstemming tussen het identiteitsherstel en de naturalisatieprocedure wordt gewaarborgd.

In de nationaliteitswetgeving bestaat binnen het kader van naturalisatie slechts in beperkte mate de mogelijkheid tot naamswijziging. Daarbij wordt aangesloten bij de regeling van artikel 12 van de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN). Dit artikel luidt:

“Indien de verzoeker geen geslachtsnaam of voornaam heeft of indien de juiste spelling daarvan niet vaststaat, zullen deze in overleg met hem worden vastgesteld bij het besluit waarbij het Nederlanderschap wordt verleend.

De naam van de verzoeker wordt zo nodig in de in het Koninkrijk gebruikelijke lettertekens overgebracht en kan, indien dit voor de inburgering van belang is, met toestemming van de verzoeker bij het besluit tot verlening van het Nederlanderschap worden gewijzigd.”

Naar Nederlands recht draagt een persoon in beginsel één of meerdere geslachtsnamen en één of meerdere voornamen. Bij naturalisatie zal vaststelling van de namen of de spelling daarvan moeten plaatsvinden.

Indien de verzoeker geen geslachtsnaam of voornaam heeft of indien de juiste spelling daarvan niet vaststaat, zullen deze in overleg met hem worden vastgesteld bij het besluit waarbij het Nederlanderschap wordt verleend.

Wijziging van de namen in het kader van de naturalisatieprocedure geschiedt uitsluitend wanneer verzoeker te kennen geeft daaraan behoefte te hebben én dit gelet op de inburgering van belang is. Een verzoeker kan dus niet worden verplicht tot naamswijziging. In geval van naamswijziging wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de door de betrokkenen uitgesproken voorkeur.

In de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap is opgenomen dat wijziging van de geslachtsnaam enerzijds, en wijziging van de geslachtsnaam en voornamen anderzijds, uitsluitend mogelijk zijn in de volgende gevallen:

1. indien verzoeker een samengestelde geslachtsnaam heeft (bijvoorbeeld Spanje, Portugal, Latijns-Amerika). Een van beide delen van de naam kan de nieuwe geslachtsnaam worden, ongeacht of het betreffende gedeelte van de vader of de moeder is;
2. indien een vrouw door of in verband met haar huwelijk de geslachtsnaam van haar echtgenoot heeft verkregen (bijvoorbeeld Polen, Turkije). De naam kan in dat geval worden gewijzigd in de meisjesnaam;
3. indien een persoon een verbogen geslachtsnaam heeft. De geslachtsnaam kan in dat geval worden gewijzigd in de niet-verbogen naam (bijvoorbeeld wijziging van ‘Bonova’ in ‘Bonov’);

4. indien de geslachtsnaam (of de geslachtsnaam én voornamen) van verzoeker moeilijk uitspreekbaar zijn (bijvoorbeeld China, Polen, Tsjechië, Slowakije). Zo kan bijvoorbeeld 'Brzinski' worden gewijzigd in 'Barzinski';
5. indien de geslachtsnaam (of de geslachtsnaam én voornamen) van de verzoeker naar Nederlandse opvatting bespottelijk of onwelvoeglijk zijn.

De wijziging van namen in het kader van de nationaliteitsregelgeving is dus momenteel zeer beperkt en zal niet meer in lijn zijn met de verruimde naamswijzigingsmogelijkheden zoals in het wetsvoorstel is toegelicht. Zonder aanpassing van de nationaliteitsregelgeving betekent dit in de praktijk dat een persoon die naturaliseert en daarbij tevens een inhoudelijke wijziging van zijn naam wenst, na voltooiing van de naturalisatieprocedure alsnog een afzonderlijke procedure dient te doorlopen. Dit leidt tot een onnodige extra stap waarover, mogelijk, onvoldoende door de wetgever is nagedacht.

Neem ter illustratie het volgende voorbeeld. De heer Willem Alexander Bos verhuist naar Cambodja en verzoekt om verlening van de Cambodjaanse nationaliteit teneinde zijn bedrijfsactiviteiten aldaar beter te kunnen uitoefenen. Aan hem wordt de Cambodjaanse nationaliteit verleend. Conform het Cambodjaanse recht worden zijn namen daarbij gewijzigd in Cambodjaanse namen: Sok Dara. Door de vrijwillige verkrijging van de Cambodjaanse nationaliteit verliest de heer Bos van rechtswege de Nederlandse nationaliteit en daarmee tevens zijn Nederlandse namen. De heer Bos was zich van dit rechtsgevolg niet bewust. Hij vestigt zich nadien opnieuw in Nederland en verzoekt, via een verkorte naturalisatieprocedure, om herkrijging van het Nederlanderschap. Dit verzoek wordt ingewilligd maar wel met behoud van zijn Cambodjaanse namen: Sok Dara.

In de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap, waarin artikel 12 RWN wordt verduidelijkt, wordt geen mogelijkheid geboden om zijn oorspronkelijke namen te herstellen. De heer Bos moet thans een verzoek tot voornaamswijziging indienen bij de rechtbank en daarnaast een verzoek tot geslachtsnaamswijziging bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze procedures lopen niet synchroon met als gevolg dat hij achtereenvolgens een Nederlands paspoort verkrijgt met de namen "Sok Dara", vervolgens een paspoort met de namen "Willem Alexander Sok" en uiteindelijk een paspoort met de namen "Willem Alexander Bos". Dit leidt tot onnodige administratieve lasten en rechtsonzekerheid.

Ook onder het voorgestelde toekomstige systeem zou betrokkene eerst het Nederlanderschap moeten herkrijgen met de ongewenste namen "Sok Dara" en vervolgens via de ambtenaar van de burgerlijke stand zowel zijn voornaam als zijn geslachtsnaam moeten laten wijzigen. Indien hij reeds eerder gebruik heeft gemaakt van de (eenmalige) mogelijkheid tot naamswijziging zou hij na naturalisatie wederom in meerdere stappen een lange administratieve procedure moeten doorlopen om zijn identiteitsherstel te bewerkstelligen.

Indien in de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap waarin artikel 12 RWN wordt verduidelijkt de voorgestelde verruimingsmogelijkheden worden opgenomen kan worden bewerkstelligd dat het herstel van de oorspronkelijke namen gelijktijdig met de herkrijging van het Nederlanderschap plaatsvindt. Dat zou in lijn zijn met het beoogde doel om identiteitsherstel en naamswijziging toegankelijker, efficiënter en minder belastend te maken.

Vanuit systematisch en wetstechnisch perspectief verdient het naar het oordeel van de adviescommissie aanbeveling om de Handleiding Rijkswet op het Nederlandschap, waarin artikel 12 RWN wordt verduidelijkt, in overeenstemming te brengen met de voorgestelde verruiming. Dat kan geschieden door de thans in de Handleiding opgenomen gevallen te verruimen overeenkomstig de verruiming zoals opgenomen in het Burgerlijk Wetboek. Zonder nadere motivering valt niet in te zien waarom bij naturalisatie nog steeds een striktere benadering zou moeten worden gehanteerd. Het gaat hier immers om nieuwe Nederlanders voor wie een naamswijziging de integratie van deze groep ten goede komt.